

ЗВІТ

про діяльність Ради молодих вчених Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського за 2019 рік

Рада молодих вчених (далі – Рада, РМВ) ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського створена 29 лютого 2016 р. згідно з Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність». До її складу входять молоді науковці бібліотеки віком до 35 років. Метою діяльності РМВ є представництво, захист та реалізація професійних, інтелектуальних, юридичних інтересів і прав молодих вчених бібліотеки, підвищення їхнього фахового рівня, реалізація творчої та професійної активності. Основні завдання й напрями роботи РМВ викладені в «Положенні про Раду молодих вчених Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського» (2016, 2019 – нова редакція) і полягають у сприянні успішній та ефективній професійній науково-дослідній діяльності молодих вчених бібліотеки, їхній фаховій та особистісній самореалізації, розвитку творчих ініціатив та інноваційної діяльності; підтримці ідей наукової молоді з різних питань наукового й громадського життя, представленні та відстоюванні інтересів молодих вчених; налагодженні співробітництва й розвитку професійних контактів із радами молодих вчених бібліотек, наукових установ, закладів вищої освіти, наукових об'єднань, громадських молодіжних організацій та інших інституцій в Україні й за кордоном; організації та участі в наукових і науково-практичних заходах (конференціях, семінарах, симпозіумах, лекторіях, круглих столах, ярмарках наукових ідей тощо); забезпеченні участі молодих вчених у грантах, проєктах, конкурсах, програмах та інших заходах, спрямованих на підтримку наукової молоді.

Склад Ради:

1. Тарнавська С. В. – голова Ради, кандидат історичних наук, завідувач відділу історії освіти;
2. Орищенко І. О. – заступник голови Ради, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу наукової організації та зберігання фонду;
3. Дроншкевич О. В. – секретар Ради, науковий співробітник відділу наукової організації та зберігання фонду;
4. Деревянко Т. М. – член Ради, молодший науковий співробітник відділу історії освіти;
5. Янюк С. С. – член Ради, молодший науковий співробітник відділу інформаційно-бібліографічної діяльності.

Упродовж звітнього періоду діяльність РМВ здійснювалася за такими напрямками:

- науково-організаційна робота;
- організація і проведення наукових заходів для молодих вчених;
- участь у наукових заходах, проєктах;
- співпраця з молодіжними науковими об'єднаннями.

1. Науково-організаційна робота

Упродовж року регулярно проводилися засідання Ради, на яких обговорювалися організаційні моменти, зміни у складі колективу, пропозиції щодо подальших напрямів діяльності, питання підготовки заходів, виконання плану роботи та інше, про що зафіксовано у протоколах. Систематично готувалися інформаційні матеріали для сторінки РМВ (<http://dnpb.gov.ua/ua/рада-молоди-вчених/>) на вебпорталі бібліотеки та мережі Facebook (https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua/?epa=SEARCH_BOX), де всебічно висвітлювалися основні аспекти діяльності молодих вчених, зокрема їхня участь у науково-практичних заходах.

Інформацію про цьогорічний круглий стіл молодих вчених (17 травня 2019 р.) опубліковано у «Педагогічній газеті», № 3 (Тарнавська С. В. Простір для комунікації наукової молоді). Також відомості про основні напрями та результати роботи Ради висвітлено у збірнику матеріалів X Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів «Бібліотека в XXI столітті: цифрова реальність», м. Мінськ, 2019 (Тарнавская С. В. Совет молодых ученых Государственной научно-педагогической библиотеки Украины имени В. А. Сухомлинского: основные направления и результаты деятельности).

2. Організація і проведення наукових заходів для молодих вчених

Наукова молодь бібліотеки щорічно в рамках Всеукраїнського фестивалю науки організовує круглий стіл для молодих вчених. Так, 17 травня 2019 р. відбувся черговий круглий стіл *«Наукова молодь в умовах інтеграції України в міжнародний освітній та дослідницький простір: сучасний стан, проблеми, перспективи»*, організований РМВ бібліотеки спільно з РМВ НАПН України. У заході взяли участь представники різних наукових інституцій та закладів вищої освіти України й Білорусі.

Відкрила круглий стіл директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України Л. Д. Березівська. Модерувала роботу заходу голова РМВ бібліотеки, кандидат історичних наук С. В. Тарнавська.

На засіданні із ключовими доповідями виступили: кандидат психологічних наук, докторант Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, голова Ради молодих вчених Інституту, голова Ради молодих вчених НАПН України *І. Г. Губеладзе* («Можливості міжнародної співпраці та презентації наукових здобутків молодих вчених у світовій науковій спільноті»); аспірант Інституту соціальної та політичної психології НАПН України *В. О. Лазаренко* («Європейський підхід до написання наукових статей, і чим він відрізняється від звичних нам наукових традицій»); кандидат технічних наук, молодший науковий співробітник Інституту надтвердих матеріалів імені В. М. Бакуля НАН України *К. В. Сліпченко* («Грантові можливості для наукової молоді / Funding opportunities for youth researchers»); кандидат філософських наук, доцент, завідувач Центру соціальних та гуманітарних досліджень Інституту експертно-аналітичних та наукових досліджень Національної академії державного управління при Президентові України *С. В. Гераськов* («Організація молодіжної науки в Україні: між університетським трайбалізмом та інституційним фаталізмом»); кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України *А. В. Яцишин* («Розвиток інформаційно-дослідницької компетентності молодого вченого»); старший науковий співробітник Педагогічного музею України *Т. О. Рудницька* («Національне надбання в Педагогічному музеї України»).

До роботи круглого столу в онлайн-режимі долучився аспірант факультету інформаційно-документних комунікацій Білоруського державного університету культури і мистецтв, бібліотекар відділу маркетингових досліджень ДУ «Центральна наукова бібліотека імені Якуба Коласа» НАН Білорусі, голова комітету молодих спеціалістів Білоруської бібліотечної асоціації *О. О. Тарасевич* («Сучасні тенденції розвитку бібліотечної справи в умовах інформатизації суспільства»).

В обговоренні та дискусії взяли участь молоді вчені Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (*В. В. Коваленко, М. В. Попель*), Інституту педагогіки НАПН України (*Д. В. Васильєва*), Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (*Л. М. Дяченко*), Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (*О. М. Прохорчук*), ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (*О. Д. Воробець, Н. М. Магас*), ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (*С. В. Тарнавська, І. О. Орищенко*) та ін.

Молоді вчені плідно попрацювали, розглянули низку актуальних питань щодо сучасних тенденцій та перспектив розвитку молодіжної науки в Україні в умовах міжнародних інтеграційних та глобалізаційних процесів. Підсумовуючи

роботу, учасники круглого столу висловили одностайне твердження про необхідність подальшої організації таких заходів, що є відкритим простором для комунікації наукової молоді України й зарубіжжя, обміну досвідом та ідеями, налагодження і розвитку творчої співпраці.

3. Участь у наукових заходах, проєктах

Молоді вчені ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського взяли активну участь у низці науково-практичних заходів бібліотеки та інших установ із метою апробації результатів науково-дослідної роботи. За звітний період члени Ради були учасниками 12 заходів: 7 – проведені бібліотекою, 5 – іншими установами (3 – міжнародні, з них 1 – зарубіжний). У рамках заходів виголошено 32 доповіді.

Участь у наукових заходах

№п/п	Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Тема доповідей
1	Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки: до 20-річчя Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського»	7 листопада 2019 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	<p>Тарнавська С. В. Інформаційно-бібліографічний супровід освіти й науки з питань національно-патріотичного виховання.</p> <p>Деревянко Т. М. Освітня періодика як джерельна база хрестоматії «Антологія текстів з реформування освіти в Україні: програми, концепції, проєкти (1991–2017)».</p> <p>Дроншкевич О. В. Педагогічна преса 1917–1945 років у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.</p> <p>Орищенко І. О. Репрезентація змісту рідкісних видань психолого-педагогічного та історико-культурного напрямку шляхом анотування.</p> <p>Янюк С. С. Науково-інформаційний супровід освітньої галузі (на прикладі бази даних «Періодика» електронного каталогу ДНПБ України ім. В. О.</p>

				Сухомлинського.
2	Всеукраїнський науково-практичний семінар «Форми репрезентації джерел з історії освіти»	15 травня 2019 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	Тарнавська С. В. Мотиви національно-патріотичного виховання у творчій спадщині видатних постатей України: бібліографічний аспект. Дерев'яно Т. М. Джерела вивчення історії реформування загальної середньої освіти України періоду незалежності. Орищенко І. О. Анотування оцифрованих рідкісних видань як метод репрезентації джерел для наукових досліджень.
3	Науково-методологічний семінар «Регіональні виміри розвитку освітнього простору в Україні»	23 жовтня 2019 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	Тарнавська С. В. Роль часопису «Освіта» (1918–1919, м. Кам'янець-Подільський) у проведенні регіональних історико-педагогічних досліджень. Дерев'яно Т. М. Концепція української школи на Прикарпатті (1990) як джерело вивчення регіональної історії освіти України. Дроншкевич О. В. Представлення регіональних періодичних видань у база даних «Періодика». Орищенко І. О. Викладання курсу історії України за підручником О. Я. Єфименко крізь призму регіоналістики.
4	Круглий стіл «Спадщина Тараса Шевченка в національному вихованні дітей та молоді» (до 205-річчя від дня народження)	22 березня 2019 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	Тарнавська С. В. Національно-патріотичні ідеї Т. Г. Шевченка в контексті бібліографії.
5	Круглий стіл «Василь Сухомлинський у літературі та	18 квітня 2019 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	Тарнавська С. В. Василя Сухомлинського в драматичній поемі Івана Драча «Дума про вчителя».

	мистецтві»			Дервянко Т. М. Казка як «колиска думки» та її місце в творчості В. Сухомлинського.
6	Круглий стіл «Наукова молодь в умовах інтеграції України в міжнародний освітній та дослідницький простір: сучасний стан, проблеми, перспективи»	17 травня 2019 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	Тарнавська С. В. Діяльність Ради молодих вчених ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: результати, проблеми, перспективи. Дервянко Т. М. Освітні документи концептуального характеру та їхнє значення для розбудови національної освіти й виховання. Дроншкевич О. В. Зарубіжна книжкова спадщина XIX – початку XX ст. у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського Орищенко І. О. Підручник з історії О. Я. Єфименко як джерело для сучасних наукових досліджень. Янюк С. С. Науково-інформаційний супровід освітян в умовах інформатизації: на прикладі бази даних «Періодика».
7	Круглий стіл «Науково-інформаційний супровід освіти в умовах глобалізаційних змін»	17 жовтня 2019 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	Тарнавська С. В. Електронні ресурси ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з питань національно-патріотичного виховання. Янюк С. С. База даних «Періодика» електронного каталогу Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського як джерело здійснення педагогічних досліджень.
8	Міжнародна наукова конференція «Ver Kuivieni: Суспільства середньовічного та раннього нового	16–17 травня 2019 р.	Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків КНУ імені Тараса Шевченка	Орищенко І. О. Викладання та дослідження історії середніх віків у Київському університеті Св. Володимира в контексті урядової політики 30-х рр. XIX – поч. XX ст. (за

	часу і їх цивілізаційна спадщина»			матеріалами рідкісних видань з фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського).
9	Всеукраїнська науково-практична конференція «Пантелеймон Куліш – життя, віддане просвітництву (до 200-річчя від дня народження)»	5 листопада 2019 р.	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини	Орищенко І. О. Роман «Михайло Чарнишенко або Малоросія 80 років тому» як зразок українського лицарського роману XIX століття. Тарнавська С. В. Персоналія Пантелеймона Куліша як складник електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.
10	VII Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених «Наукова молодь – 2019»	04 жовтня 2019 р.	Президія НАПН України	Тарнавська С. В. Інформаційно-бібліографічне забезпечення освіти та науки з питань національно-патріотичного виховання. Дроншкевич О. В. База даних «Рідкісна книга» електронного каталогу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як засіб розкриття і впровадження документів до науково-інформаційного обігу. Орищенко І. О. Роль анотування рідкісних видань з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в пошуку джерел для наукових досліджень. Янюк С. С. Інформаційне обслуговування освітян засобами наукової бібліотеки (на прикладі бази даних «Періодика» електронного каталогу).
11	Международная научно-практическая конференция «Библиотеки и	24–26 вересня 2019 р.	Белорусский университет культуры и искусств, Минск	Янюк С. С. База даних «Періодика» електронного каталогу Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О.

	музеї в сучасній освітній та соціокультурній середі: збереження традицій та перспективи розвитку»			Сухомлинського.
12	XXVI Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: методична спадщина педагога в контексті ідей Нової української школи»	27 вересня 2019 р.	Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	Тарнавська С. В. Етнопедagogічні ідеї Василя Сухомлинського в національно-патріотичному вихованні школярів: бібліографічний вимір. Дерев'янка Т. М. Шкільна бібліотека як джерело методики навчання молодого вчителя.

Молоді вчені долучаються до наукових проєктів бібліотеки. О. В. Дроншкевич бере участь у проведенні науково-педагогічного лекторію «Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки», проводить лекції на тему «Сучасні та рідкісні видання іноземними мовами у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського». С. В. Тарнавська та І. О. Орищенко продовжують працювати над дослідженням історії книгозбірні, здійснюють інформаційне поповнення та оновлення музейної експозиції «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України: історія та сучасність (друга половина XIX – початок XXI століття)», урочисте відкриття якої відбулося 28 вересня 2018 р.

4. Співпраця з молодіжними науковими об'єднаннями

РМВ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського здійснює вагомую роботу щодо налагодження та розвитку співробітництва з науковою молоддю інших установ. Цього року в рамках круглого столу (17 травня 2019 р.) підписано угоду про співпрацю із РМВ Інституту соціальної та політичної психології НАПН України (голова Ради – кандидат психологічних наук, докторант Інституту І. Г. Губеладзе). На сьогодні партнерські зв'язки також встановлено із молодіжними науковими організаціями Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України (2016 р.), Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2017 р.), Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (2018 р.).

Співпраця наукової молоді відбувається головним чином шляхом спільної організації та взаємної участі в науково-практичних заходах. Зокрема, РМВ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського була одним із співорганізаторів XII Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю «Наука. Освіта. Молодь», що відбулася в Уманському державному педагогічному університеті 25 квітня 2019 р.

Процес налагодження співпраці поступово виходить на міжнародний рівень. Рада розвиває творчі контакти з молодими фахівцями Центральної наукової бібліотеки імені Якуба Коласа НАН Білорусі. Співробітник цієї установи взяв участь у цьогорічному круглому столі молодих вчених. Надалі планується налагоджувати та розвивати співпрацю з науковою молоддю Білорусі та інших країн.

Представники РМВ бібліотеки (С. В. Тарнавська, І. О. Орищенко) є делегованими членами РМВ НАПН України. Упродовж року вони регулярно брали участь у її засіданнях (визначення напрямів діяльності, розроблення робочої документації, підведення підсумків роботи, оновлення складу тощо) та науково-практичних заходах. Зокрема, молодь бібліотеки долучилася до роботи круглого столу «Розбудова іміджу молодого вченого в сучасному інформаційному суспільстві», організованого та проведеного РМВ ПАПН України 21 червня 2019 р. Молоді вчені ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського взяли активну участь у VII Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Наукова молодь – 2019», яка була проведена 4 жовтня 2019 р. за спільної організації рад молодих вчених НАПН України, при МОН України, Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України та ін.

Нагороди та відзнаки

Усі члени РМВ відзначені грамотами та подяками ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за творчу наукову роботу. Окрім того, С. В. Тарнавська була нагороджена Почесною грамотою НАПН України за особистий внесок у діяльність РМВ НАПН України. О. В. Дроншкевич рекомендована до участі у конкурсі «Золота фортуна».

Перспективи діяльності РМВ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського:

- моніторинг міжнародних наукових проєктів, грантів, конкурсів;
- пошуки оптимальних варіантів міжнародної співпраці;
- активізація участі у зарубіжних науково-практичних заходах;
- інформування науковців бібліотеки про можливість участі у міжнародних науково-практичних заходах та публікації статей у зарубіжних виданнях;

– участь молодих вчених у заходах, конкурсах та проєктах Української бібліотечної асоціації, зокрема молодіжної секції;

– подальше налагодження та розвиток співробітництва з молодими вченими різних наукових установ та закладів вищої освіти України й зарубіжжя;

– участь у роботі РМВ НАПН України;

– висвітлення результатів діяльності РМВ бібліотеки у ЗМІ, на вебпорталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, у мережі Facebook.

Голова Ради молодих вчених

С. В. Тарнавська